

Nr 1156

Av herr **Hedlund m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 24, med förslag till ändring i regeringsformen.*

(Lika lydande med motion nr 998 i Första kammaren)

I proposition nr 24 framläggs förslag till ändrade bestämmelser beträffande lagrådets granskning av lagförslag. Den skyldighet, som nu finns för Kungl. Maj:t att inhämta lagrådets yttrande beträffande förslag till allmän civil- och kriminallag, föreslås avskaffad. Det skall i stället ankomma på Kungl. Maj:t att fritt avgöra om lagrådet skall höras såväl i fråga om allmän civil- och kriminallag som i fråga om annan lag.

Som motiv för förändringen anför departementschefen bl. a., att det i ett parlamentariskt system principiellt måste ankomma på regeringen att avgöra vilka åtgärder som bör vidtas för att förbereda och utforma förslag till riksdagen. Invändningarna riktar sig framför allt mot att ett organ som saknar parlamentarisk förankring nu är tillförsäkrat ovillkorlig rätt att yttra sig i vissa lagstiftningsärenden.

Departementschefen anför också att lagrådsgranskningen under senare år gett upphov till problem av arbetsteknisk natur. Genom att lagstiftningsarbetet har varit av stor omfattning har alltför många justitieråd och regeringsråd dragits från sin egentliga uppgift, den dömande verksamheten.

Förslaget har under remissbehandlingen mötts av starka erinringar från åtskilliga remissinstanser. Även om man allmänt godtagit premisserna för de föreslagna ändringarna, har remissinstanserna genomgående betonat värdet av att lagrådsinstitutionen består. Åtskilliga juridiskt sakkunniga remissinstanser har därjämte framhävt, att en obligatorisk lagrådsgranskning utgör en garanti för ökad rättssäkerhet, att det f. n. inte föreligger något större behov av ändringar beträffande granskningen av arbetsmässiga skäl och att frågan med fördel kan tas upp i samband med den totala författningsreform, som förbereds av grundlagberedningen.

Enligt vår mening måste granskningen i lagrådet tillmätas stort värde, då det gäller att få fram fullgoda lagstiftningsprodukter. Eftersom granskningen numera är strikt begränsad till lagförslagets juridiska och tekniska utformning, kan ett system med obligatorisk granskning knappast anses stå i strid med parlamentarismens principer. Prövningen i lagrådet är inte minst av värde då det gäller att få olika regler i ett lagförslag att överensstämma med varandra och för att få nya lagförslag att passa väl in i rätts-

ordningen i övrigt. Genom lagrådsprövningen finns också goda möjligheter att i förväg uppmärksamma svårigheter, som kan uppkomma vid tillämpningen av ny lagstiftning, och få klarläggande uttalanden om hur dessa skall bemästras.

Givetvis kan de angivna syftena delvis uppnås också med en fakultativ lagrådsgranskning. Det finns emellertid i sådant fall uppenbara risker för att en del nya lagar kan bli mindre väl genomarbetade och därigenom onödigt svåra att tillämpa.

Det får därtill förutsättas att hela frågan om lagrådsgranskningen blir ingående behandlad vid den författningsrevision, som nu förbereds av grundlagberedningen. Övervägande skäl talar enligt vår mening därför för att ett avgörande i frågan om obligatorisk lagrådsgranskning eller inte får anstå till dess grundlagberedningen lagt fram sina förslag. Hela frågan om den praktiska utformningen av lagstiftningsarbetet kan då bedömas i ett sammanhang.

Behovet att av arbetstekniska skäl genomföra en ändring, innan grundlagberedningens förslag föreligger, är inte heller lika starkt som tidigare. Efter några år med onormalt hård arbetsbelastning på lagrådet har en inte obetydlig nedgång skett i arbetsmängden det senaste året när det gäller granskningen av nya lagförslag. Lagrådets nuvarande granskningskapacitet torde därför vara tillräcklig under de närmaste åren.

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer vi,

att riksdagen beslutar att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 24 i avvaktan på kommande förslag till ny regeringsform.

Stockholm den 24 februari 1970

Gunnar Hedlund (cp) Thorbjörn Fälldin (cp) Johannes Antonsson (cp)

Lars Eliasson(cp) Nils G. Hansson (cp) S. G. W. Wahlund (cp)

i Sundborn

i Skegrie

Sven Vigelsbo (cp)

John Eriksson (cp)

Gunnar Larsson (cp)

i Bäckmora

i Luttra